

Бекітімнің:

Мухом Г. Жетпісова

МКҚК «№1 бобекжайы» басшысы

«02 » 09 2024 жыл

«Еркегай» ересек тоptың 2024-2025 оқу жылына арналған

«Шебер қолдар», «Бала тілін дамыту»

вариативтік болімге арналған жылдық перспективтік жоспары

2024-2025 оқу жылы

Вариативті белімге арналған

«Шебер колдар»
«Бала тілін дамыту»

БАГДАРЛАМАЛАРЫ

Күрастырушы-авторлар: Р.Ш.Ибраева, Ә.О.Мукушева, Г.Ә.Досымова, Т.Б.Саржанова, С.Т.Аймағанбетова

Редакциялық алқа: Г.Б.Дихамбаева, Ж.С.Хожбанова

Пікір жазғандар:

Г.Б. Дихамбаева - Облыстық оқу орталығы (әдістемелік кабинет) директорының орынбасары
К.М.Смайлова- «Еркем-Ай» жекеменшік балабакшасының мектерушісі, мектепке дейнгі білім беру саласының ардагері

Р.Ж.Шермаханова - М.Мәметова атындағы Кызылорда гуманитарлық колледжі
«Ақпараттық-әдістемелік зерттеу» орталығының менгерушісі,
«Мектепке дейнгі педагогика және психология» пәндерінің жөндары санатты оқытушысы

Қ.Қ.Каракұлова - Ер Тарғын» балабакшасының мектерушісі, Облыстық оқу орталығының шығармашылық топ жетекшісі

Вариативтік компонент бағдарламалары Мектепке дейнгі төрбие мен оқыту стандартының (КР Үкіметінің 2012 жылды 23 тамыз №1080 каулысы) талаптарына сәйкес дайындалды.
Бағдарламаларды дайындау барысында айтылған ескертулер мен ұсыныстар ескерілп, енгізілді.
Кызылорда облыстық оқу орталығының (әдістемелік кабинет) бірлестік отырысында (6 күркүйек, 2013 жыл, №1 хаттамасы) каралып,

Мазмұны

1. Түсіндірмे жазба-----
2. 4-5 жастағы балаларға ариалған «Бала тілін дамыту» бағдарламасы-----
3. 4-5 жастағы балаларға ариалған «Шебер көлдәр» бағдарламасы-----

Түсіндірme жазба

Тәрбие мен білімнің алғашкы баспалдағы болып есептелетін мектепке дейнігі білім беруде белім мазмұны балалардың негізгі күзыреттіліктерін қалыптастыруға бағытталған. Соган сайкес, вариативті компоненттің бойынша «Бұлдіршіндердің шығармашылығын дамыту», «Дидактикалық ойындар», «Шебер колдар», «Бала тілін дамыту», «Газа аудағы шынықтыру» және «Сикырылы сандар» бағдарламалары дайындалып, оның негізгі максаты баланың жас ерекшеліктеріне қарай қызынушылықтары мен қабілеттерін, ой-көздеудің дамыту турғысында күрьзды.

Бағдарлама мазмұнында баланы кіші жастан еңбекке баулу, шынықтыру, тілн дамыту, ойын элементтері арқылы логикалық ойлауды мен есте сактау кабілеттің жетілдіру және сақналық койылымдар негізінде дарынды бағдарламалар анықтау жүмыстарына басымдық берілген.

Облыстық оку оргалының шығармашылық топ мүшелері дайындаған бағдарламалар негізінде бала бойына еркіндік, батылдық, имандылық тәрбиелерін сініре отырып, оларды жеке түлға ретінде калыптастыруға мүмкіндік мол.

4-5 жастагы балаларға арналған «Бала тілін дамыту» бағдарламасы

(Вариативтік компонент)

Kирие

Мектепке дейніп білім беру үйімдерінда бала тілін дамытуға, олардың сөздік корларын молайтуға, аузыша сойлеуғе үйрете отырып, үйренген сөздерін күнделікті өмірде еркін әрекет кезіндегі іс-әрекет көзіндегі тілдік карым-катаста колдана білуге жаттықтыру ісіне ерекше мән берілген. Яғни, мектеп жасына дейнігі кезенде балалармен сөздік жұмысын жан-жакты жүргізу «Катынас» білім беру саласының негізгі міндеттерінің бірі болып саналады.

Педагог балалармен сөздік жұмысын жүргізе отырып, оларды айналасындағы заттармен таныстырып, атын аттай белуге, касиеті мен сапасын, түр - тусін және пішіннің ажыратса білуге, коршаган ортадағы түрлі құбылыстар жайындағы үйім, түсінктерін дамытуға және белсенділік түрдегі тілдік карым - катынас жасай білуге үйретеді.

Балалардың сөздік корын молайтуда ойынның, тапсырма жаттыгуардың орны ерекше. Ойын арқылы балалардың сөздік коры дамып, аузыша сейлеу машины тез итеріледі, таным белсенділіктері калыптасады, сондай-ақ ақыл-оісін жептеді. Үйректан үрпакта жаңғасын тауып келе жаткан, әрі үлкен мәні бар мәдени шыгармашылық - саусак ойныны болып табылады. Саусак ойынын ойнай отырып, балалар коршаган ортадағы заттар мен құбылыстарды, жан - жануарларды, құстарды, ағаштарды т.б. көптеген бейнелей алады. Сейлеу тілі мүшелері әрекеттің козғалуарының дамуы кол саусактарының наәзік киммелдарының дамуымен тығыз байланыста болғандыктан, бала колынын ештілгін толық жетілдіру, гузету жұмыстарын жүйелі жүргізуі калайды.

Саусак, тіл жаттыгуары балалардын:

- наәзік саусак бүзілік еттерін жаттықтыру арқылы колын жазуға дайындаиды;
- тілін дамытуға өлшеуіз Улес косады;
- киммыл арқылы өлең жолдарын киңидықсыз түсініп, жаттап алады;
- айтылуы киын дыбыстарды дұрыс айттуға ойын түрінде тез жаттығады;
- есте сактау кабілеті артады;
- елеестегу арқылы кияптын дамытады;
- әр кейіпкердің роліне снуді үйренип, даусын құбылытып, еркін сойлеуғе жаттығады;
- өлеңдерді жаттап, жан-жануарлардың дыбыстарын салу арқылы айтылуы киын ызын, үнді дауыссыз дыбыстарды анық айттып үйрениді;
- ертегінің тыңдай отырып дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы жалпы түсінкітері дамиды.

Ұсынылып отырган бағдарламада саусак, тіл жаттыгуарының максаттарына сәйкес кол киммелинің белсенділігін арттыруға өз үлесін косатын кол еңбеттің үлгілері берілген.

Мақсаты:

Мектепке дейнінгі ерсек жастағы балалардың ана тілінің ережелері мен базалық нормаларының ишеру және оны қолдана білу іскерліктерін дамыту

Mіндеттері:

- Балалармен сөздік жұмысын жүргізу;
- Коршаган органдарғы түрлі күбылыстар жайындағы туسінктерін дамыту;
- Белсенді тілдік карым-катаңас жасауға үйрету;
- Айналадын заптардың касиеті мен сапасын, түр-түсін, пішінін ажыратуға үйрету;
- Мектеп жасына дейнінгі балалардың сөздік корын дамыту.

Мазмұны:

- Сейлем
- Отбасы мүшелері
- Сейлем күршілімі
- Сөз тіркестері
- Тіл ұстарту жагтығулары
- Сейлем күршілімін талдау
- Сөздерді буынға бөлу

Такырыптык жоспар үлгісі

№	Такырыптар	Максаты	Сағат саны	Уақыты	Корнекіліктер
1.	Сойлем. Саусак жаттығуы «Доп»	Сөйлем туралы түсінік. Суретке карап сөйлемдер курау. Балалардың ой-өрісін, тілін дамыту. Үқыптылықка, әдептілікке тәрбиелеу. Саусак моторикасын дамыту	1	/Х	Күз мезгіліне байланысты сурет
2.	Бұын, дыбыс. Саусак жаттығуы «Кірпі»	Бұнын, дыбыс туралы түсінік. Дыбыстын буын, буыннан сөз күрату. Сөзді буынға бөлу, буынның дыбыстық күрамын ажырату	1	/Х	Кірпінң сурегі
3.	Отбасы. Саусак жаттығуы «Күнге Үксаймыз»	Отбасы мүшшелері туралы түсініктерін көнегіту. Отбасы тақырыбына сурег бойынша әнгіме курауға, отбасы мүшшелерін ажыратса білуге, оларды күрметтеуге, сыйлауға тәрбиелеу. Өз отбасымен байланыстыра отырып, ондағы өз орнын білуді Үйретпі, сөздік корын дамыту	1	/Х	Отбасы туралы сурег; Балалардың өз отбасыларының суреттерінен көрмө жасау
4	Дауысты, дауыссыз дыбыстар. Тіл жаттығуы «Ағайынды аралар»	Дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы түсінік беру. Олардың ерекшеліктерін түсіндіру	1	/Х	Күз мезгілі туралы олена
5.	Күз керемет. Жемістер. Саусак жаттығуы «Санырауқұлақ»	Сурет бойынша әнгіме күрастыру. Жемістердін аттарын атаң, ажыратса білу. Жемістер туралы олени Үйретпі, жұмбактар шешкізу арқылы сөздік корларын толықтыру	1	Х	Жемістер сурегі
6.	Сөз. Сөз тіркестері. Саусак жаттығуы «Күттә»	Сөз туралы алған білімдерін бекіту. Кол жаттықтыру жұмыстарын жүргізу	1	Х	Ертегі кейінкерлерінің суреттері
7.	Сойлем күрүлымы. Саусак жаттығуы «Жанбыр»	Сөйлем күрүлымы туралы түсініктерін көнегіту. Екі, үш сөзден түрттін сөйлемдер күрату	1	Х	Жанбыр туралы сурет, елен
8.	Сойлем түрлері. Саусак жаттығуы «Моншак»	Сөйлем түрлері туралы түсінік беру. Кол жаттықтыру жаттығулары	1	Х	Моншакқа байланысты мазмұнды суреттер

9.	Ойныштыктар. Саусак жаттынуы «Гындамайтын доң»	Ойныштыктар туралы түсініктерін көнектіу. Ойныштыктарды үқыпты ұстатау баулу. Антоним сөздер туралы түсінідіру	1	X /
10.	Сурег бойынша әнгіме. Тіл жаттыгуы «Тынымсыз түп туралы ертегі»	Байланыстыра сойлеуге баулу. Тіл үстарту жаттынулары	1	X //
11.	Үш-төрт сөзден тұратын сөйлемдер кұрастыру. Тіл жаттыгуы «Ағайынды аралар»	Үш-төрт сөзден тұратын сөйлемдер кұрастыру. Сөйлемнің күрүлымына талдау жасау. Кол жаттықтыру жаттынулары	1	X //
12.	Сөз тіркесі. Тіл жаттыгуы «Шегіртке»	Сөз тіркесі туралы алған білімдерін көнектіу. Суреттерге карап, сөз тіркестерін кұрастыру	1	X //
13.	Кыска дайындық. Тіл жаттыгуы «Дауыстарын қайтала»	Сурет бойынша әнгімде кұрастыру	1	X //
14.	Кыска түршілік. Саусак жаттынуы «Қаскыр»	Қыстап қалатын құстар мен жануарлардың қыскы түршілігі туралы әнгімелесу. Сурет бойынша әнгімде кұрастыру	1	X //
15.	Менің Казакстаным. Саусак жаттынуы «Үй»	Казакстан Республикасы туралы түсінік беру. Еліміздің рәміздері, астана туралы түсінідіру	1	Y //
16.	Кыскы енбек. Саусак жаттынуы «Мұз бұлак»	Адамдардың қыскы енбегімен таныстыру. Үлкендердің енбегін күрметтеуге баулу	1	X //
17.	Кыс қызыбы. Саусак жаттынуы «Аққала»	Кыс мезгілі туралы түсінігін көнектіу. Сурет бойынша әнгімде құрастыру	1	/
18.	Сөз тіркестері, сөз, бұын, дыбыс. Тіл жаттыгуы «Коныз»	Сөз тіркестері туралы түсінік беру. Сөз тіркестерін сөздерге, сөзді буынга, бұынды дыбысқа бөле блупуді үйрету	1	/
19.	Киімдер. Саусак жаттынуы	Киімдер туралы түсініктерін көнектіу. Жыл мезгіліне байланысты киетін күмдер туралы әнгімелесу	1	/

20	«Колшатыр» Үй жануарлары. Саусак жаттынуы «Ботакан»	Үй жануарлары туралы алған түсініктерін терендету. Үй жануарларының толдерін ажыратып айтуда, олардың калай дыбыстытайтыны менгерту. Үй жануарларын күтүте, камкор болуға баулу, ерсек адамдардың еңбегін күрметтей білуге тәрбиселу	1	Кімдер суреттері Үй жануарлары туралы слайд, аудио, видео таспалар
21	Жабайы андар. Саусак жаттынуы «Корбанбай аю»	Ергегі мазмұнын сұрақтар бойынша әнгімелету. Сөздік корларын байту	1 //	Жабайы ан туралы ертегі слайды, аудио, видео таспалар
22	Көлік турлері. Саусак жаттынуы «Үшак»	Көліктер туралы түсініктерін көнегіту. Кол жаттықтыру	1 //	Көлік турлері туралы слайд, аудио, видео таспалар
23	Ан аулау. Саусак жаттынуы «Карсақ пен түлкі»	Аншы туралы әнгімелету. Аңшы сезін жекеше, көпше турде жаттыгулары	1 //	«Аңшы» картинасы Аншы туралы әнгімелесу айтызу. Сурет бойынша әнгімелесу
24	Сурег бойынша әнгіме. Тіл жаттынуы «Майлыаяқ»	Әнгімені үлгі сыйба бойынша баяндау. Әнгімені өз киялымен аяқтау. Тіл үстарту жаттынулары	1 //	Итке байланысты суреттер жинағы Ана туралы өлең (Тәрбиешінің шығармашылыны бойынша)
25	8 наурыз – Аналар мерекесі. Саусак жаттынуы «Гүл тереміз»	Аналар мерекесі туралы түсініктерін калыптастыру. Сөйлемдер күрастыру. Ана тақырыбына өлеңдер оқу. Сөздерді анық айтқызу	1 ///	Ертегі желісі бойынша сахналық көйнілім көрнекіліктерін дайындау
26	«Жыл басына таласкан хайуанаттар» ергегісі. Саусак жаттынуы «Тышкан»	Ергегі мазмұнын айтуда. Жұмбактар шешу, өлеңдер оқу	1 //	Наурыз мерекесі туралы бейне ролик
27	Наурыз – жыл басы. Дидактикалық ойын «Сандық»	Наурыз мерекесі туралы түсінік. Үлттық ойындар туралы	1 //	Наурыз мерекесі туралы бейне ролик
28	Малданың төлі. «Төлдер айтысы» ергегісі.	Ергегіні мазмұндау. Төлдер тақырыбына өлеңдер оқыту. «Төлдер айтысы» ергегісін ролдерге бөлш, сахналау	1 //	Ертегі желісі бойынша сахналық

			қойылым көрнекіліктерін дайындау
29	Бұныңа белейік. Саусак жаттығуы « Торғай мен түлкі»	Сөздерді буынға бөлдіру. Олардың неше буыннан тұратынын анықтау. Кол жаттықтыру жаттығулары	1 ✓
30	Дыбыстың сөздегі орны. Ойын «Каскыры»	Сөздегі дауыссыз дыбыстың орнын анықтау. Тіл үстарғу жаттығулары	1 ✓
31	Мениң сүйкіті қалам. Саусак жаттығуы « Күн мен гүл»	Қала туралы әнгімелей	1 ✓
32	Мениң достарым. Саусак жаттығуы « Күн көжек»	Коршаған орта, достар туралы түсініктерін көнектізу. Сурет бойынша әнгімелеу	1 ✓
33	Балабакша. Саусак жаттығуы « Тордағы күс»	Балабакша туралы түсініктерін көнектізу. Сурет бойынша әнгімелей	1 ✓
34	Ауылда. Саусак жаттығуы « Кошаканым»	Ауыл туралы әнгімелей	1 ✓
35	Ыдыстар. Дидактикалық ойын: «Ыдыстарды толықтыр»	Ыдыс-аяқ туралы түсініктерін көнектізу, жұмбактар шешкізу. Сейлемдер құрастыру	1 ✓
36	Мамып Дидактикалық ойын: «Оку	Мектеп туралы түсінік беру. Сурет бойынша әнгімелей бараңыз. Дидактикалық ойын: «Оку күралдарын ата»	1 ✓ 36 сағат

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Мектепке дейнгі тәрбие мен оқыту стандарты
2. Мектепке дейнгі ересек жастағы балаларды тәрбиелу мен оқытуға арналған «Біз мектепке барамыз» бағдарламасы
3. Мектепке дейнгі жалының беру бағдарламасы
4. Г.Д.Абррахимова
«Саусак және тіл жаттындары» «Арман-ПВ» баспасы, 2013жыл
5. Тіл дамыту. Дидақтикалық ойындар Алматы-кітап баспасы, 2008жыл
6. Е.Өтепшүеуова
«Балакай» елендер жинағы Алматы-1986 жыл
7. Д.З.Жұсполова, С.Ж.Андабекова, К.А. Сатыбалдиева, К.Т.Байғабыловая
Көркем әдебиет Хрестоматия «Аруна» баспасы
8. Р.Б. Нұртазина, А.Д.Сейсенова, Б.Х. Исмагұлова, Г.К. Досмамбетова
Көркем сөз алемі
Алакай Хрестоматия «Аруна» баспасы
9. Д.З. Жұсполова, Ф.К. Исхакова, Т.Ж.Омарғалиева, Б.Ж.Ногайбекова
Тіл дамытуың ғажайып элементі «Аруна» баспасы

Күрастырушы-автор: Г.Ә.Досымова

Облыстық оқу орталығының шыгармашылық топ мүшесі,
№32 «Қызығалдақ» балабакшасының әдіскері, Қызылорда қаласы

4-5 жастаны балаларга ариалған «Шебер көлдәр» бағдарламасы

(Вариативтік компонент)

Кіреңе

Еңбек тәрбисі – ол баланың еңбек етуге деген психологиялық даярлығын, еңбекке деген дүрыс көзқарасын қалыптастыру, сонымен бірге еңбек тәртібі мен мәдениетін менгерту болып табылады.

Бала бойында еңбексүйгіштік тәрбислеу жайлы К.Д.Ушинский: «Тәрбиенің өзі, егер ол адамға бакыт тілейтін болса, оны бакыт үшін емес, өмір сурғандағы даярлай керек.. Тәрбие адам бойында еңбекке деген сүйіспеншілік пен әдетті дамыту керек; ол адамға өмірдегі өзі үшін қажетті еңбекті табуға мүмкіндік жасауы керек.. Тәрбие адамның акылын ғана дамытып, оны белгілі көлемдегі мәліметтермен таныстырып қана қоймай, адам жүргендегі еңбексіз адам өмірі абырайлы да, бакытты да болмайтында еңбекке деген ынтаны жандыруды қажет»- деп жазады.

Еңбек тәрбисесі отбасында әр түрлі жолдармен іске асады. Балалар өзін-өзі қызмет көрсетуге көнинен катыстырылады. Олар үй шаруашылығында қоштеген міндеттер аткарады. Балалар мен ересектердің бірлесіп жұмыс істейуіне мүмкіншілік болады.

Еңбек баланың адамгершілік, ақыл-ой, физикалық, эстетикалық дамуының ең бір басты факторы. Осы салыда қалыптасқан дагды баланың одан әрі дамуын камтамасыз етіп қана қоймай, менгеретін білім, білкті белсенді түрде қабылдауды мен түсінүне мүмкіндік тудырады. Ұсынылыш отырган бағдарлама балалардың еңбек эрекегіне катысуға қызығушылығын дамыту мәселе болып табылады.

Максаты:

Балалардың сибек етүе деген кызыгушылыктарын және даярлықтарын жетілдіру

Mіндеттері:

- Балалардың белсенділік, іскерлік және сибекті құрметтеу касиеттерін дамыту;
- Жұмыс барысында табиғи материалдарды орынды колдану іскерліктерін жетілдіру;
- Үйндастыруышылық кабілеттерін, ұжымдық сибекте ынтымактастық сезімдерін дамыту.

Мазмұны:

- Кағазбен жұмыс
- Табиғи және калдық материалдармен жұмыс
- Өз калаулары бойынша жұмыс
- Шыгармашылық көрме

Тәқырыптық жоспар үлгісі

№	Тәқырыптар	Мақсаты	Сағат саны	Үакыт бы	Пайдаланған әдебиеттер
1.	«Қағаздан не күрастырылады?»	Балаларды қағаз түрлерімен, касиетімен, олардан не жасауға болатынмен таныстыру	1	/Х	«Балакай» бағдарламасы Органды топ «Жебе» баспасы, 2007ж.
2.	«Мысық пен тышқан»	Балаларды кепкен жапырақтармен ұқыпты, таза жұмыс жасауға жаттықтыру	1	/Х	
3.	«Санырауқұлак» оригами	Қағаз, оның пайдалануы туралы туспінк беру. Шаршының екінші және кіші шаршынан бүктеуге үйрету. Баланың ой-күйін, көністікте орналастыра білу дағдысын дамыту	1	/Х	«Зерек бала» бағдарламасы
4	«Жұрдымзұрт»	Балаларға жер жаңғакты, ағаш жапырақын, бояуларды пайдаланып, жұмыс жасауда үйрету	1	/Х	
5.	«Күзгі өнімді жинауда арнаған себер» Оригами	Өз колдарымен қағаздан әр - түрлі бүйімдар жасауда үйрету. Шаршы қағазды тенестіре, тігнен, көлдененнен бүктеудегіларын жетеппіліру. Сабакка деген кызыгуышылдықтарын артыру	1	Х	
6.	Тасбака	Балаларды пайдалануға жарамсыз заттармен: жаңғақ кабыны мен ермексаздың бірқітре отырып жұмыс жасауда жаттықтыру	1	Х	

Көмірекшілік					
№	Номинал	Аннотация	Критерии оценки	Оценка	Комментарий
7.	Кірпі	Балаларды пайдалануға жарамсыз заттармен: шишкалар мен ермексазды біркітре отырып жұмыс жасауға жеткітіру	1 Х	1 Х	
8.	Балық	Балаларды қағазды екі бүктең, арнайы сзылған жолдармен пішінді киіп алуда үйрету	1 Х	1 Х	
9.	Гулдер. Қағаздан біркітіру	Өз колдарымен қағаздан әр түрлі ғулдер жасауда үйрету. Шарны қағазды тенестіре, тігінен, көлдененнен бүктеу дагдылдарын жетілдіру	1 Х/	1 Х/	
10.	Шырты коралтарынан машина жасау	Пайдалануға жарамсыз заттардан машина жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дагдыландыру	1 Х/	1 Х/	
11.	Сандықша	Пайдалануға жарамсыз заттардан, корапшалардан сандықша жасап, әшекейлеуге үйрету	1 Х/	1 Х/	
12.	«Жол белгілері» Пайдалануға жарамсыз заттармен жұмыс	Балалардың күрастыруға деген қызыгуышылқтарын арттыра отырып, ой-қиялдары мен шығармашылықтарын дамыту және алдарына максат коя білуге үйрету	1 Х/	1 Х/	
13.	Рамкалар жасау	Балаларға жарамсыз заттарды, дәндөрді рамаға үкшіпти жапсыра білуге жеткітіруду	1 Х/	1 Х/	
14.	Шырша	Пайдалануға жарамсыз заттардан шырша жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дагдыландыру	1 Х/	1 Х/	

				АКТАН
15.	Пайдалануға жарамсыз материалдармен өз бетінше жұмыс	Балалардың өз калаулары бойынша жұмыс жасау	1	<i>Х/Х</i>
16.	Жана жылдық безендеру (Түрлі-түсті қағаздармен жұмыс)	Қағаз, желім, кайшымен жұмыс істеу дағдыларын бекіту. Киылған дайын үлті қалыптар бойынша пішінді киып, бір-біріне таза, ұқыпты жемідеуге үрету. Бір-бірінә қуаныш сыйлауға жұмылдыру	1	<i>Х/Х</i>
17.	Акқала	Балаларға қағазды умакдау арқылы домаляктап, бір-біріне жемідей, акқала жасау	1	<i>/</i>
18.	«Күйрішак» театры (Колтыраудың Гена, Чебурашка)	Пайдалануға жарамсыз заттардан ойыншыктар жасауды үрету. Баланың ой-киялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аягына дейін жеткізе білуге дағдыланыруду	1	<i>/</i>
19.	Пингвин	Балаларға пластикадағы ботелке мен өрмексаздан пингвин жасауды үрету	1	<i>/</i>
20.	Өз бетінше жұмыс	Балалардың өз калаулары бойынша жұмыс жасау	1	<i>/</i>
21.	Үй	Балаларға пластикадағы ыдыстардан, пенопласттан әр түрлі заттар жасауға үрету	1	<i>/</i>
22.	Досыма арналған альбом	Қазаң жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру. Тік тербұрышты қағазды тен екіге бүктеу және бір-біріне жемідеу әдіс-тәсілдерін мәнгерту. Альбомды әшекейлету арқылы көркемдік тағамдарын дамыту. Бастиган ісін аяғына дейін жеткізуге тәрбиелу	1	<i>/</i>
23.	Көнілді шеберхана	Қағаздан әр түрлі ойыншық жасау тәсілдерін үйретуді	1	<i>/</i>

Сырт	Ном	Аныктама	Көмекшілік	Дәлелдеу
24	Ит (Табиғи материалдармен жұмыс)	<p>жалғастыру. Дөңгелектеу арқылы конус жасауда үйрету.</p> <p>Дайын жұмыстарды өздері бағалай алға үйрену</p> <p>Жануарлардың бейнесіне сәйкес табиғи материалдар тандай алға үйрену. Бастаған істерін аяқтауда дәғдиландыру</p>	1	//
25	Аналарға сыйлық (Құттықтау ашық хат)	<p>Калың қағаз бетінде жұмысқ мочалканы (губка) алма пішініне ұксатып киып, жемілдеп, бетіне ине калағыш жасау</p>	1	///
26	Көбелек (Табиғи материалмен жұмыс)	<p>Балаларды табиғи материалдармен таныстыру. Жұмыс істеудін алғашқы дағдыларын кальптастыру. Ойыншық жасау барысында дene боліктерін салыстыра білтуге үйрету.</p> <p>Әдемілікке баулу</p>	1	///
27	Камшы өрү	<p>Әр түсті үш жүпті оруді және онын үштегарын бекітіп, таяқшага байлауды үйрету. Өз колдарымен бұйым жасауға деген қызығушылықтарын артыру. Еңбек нағиже сіне жетуге тәрбиеледу</p>	1	///
28	Құстар ұзыны	<p>Балаларға пластикалық қызыстан ұя жасауды үйрету</p>	1	///
29	Желкенді қайық	<p>Жанғак кабығына ермексазды толтыра отырыш, дайын таяқша жапыракты қадап бекіту</p>	1	//
30	Ұшак	<p>Балаларды қағаздан бекітудің карапайым әдістерімен таныстыруды жалғастыру. Бұктусуз кезінде қарама-карсы қабыргалары мен бұрыштарының сәйкес келуін қадағалап отыруға үйрету</p>	1	//
31	Табиғи материалдармен жұмыс	<p>Балалардың өз қалаулары бойынша жұмыс жасау</p>	1	//

32	Үйрек (Оригами)		Саусак бұлшық еттерін және баланың ой-қиялын дамыту; Кағазды әр түрлі әдіспен бүктеуге жеттықтыру	1	✓
33	Көгершін (Оригами)		Қазабен жұмыс істедін әр түрлі тәсілдерін үйретуді жалғастыру; Саусак бұлшық еттерін жетілдіру	1	✓
34	Мимоза тармақшалары»		Дөңгелек түрдегі заттарды кия білуге, белгітерден курастыра білуге үйрету. Саусактарының бұлшық еттерін жетілдіру	1	✓
35	Кеме (Оригами)		Балаларды қағаздан бұйымдар жасауға үйретуді жалғастыру. Қағазды бүктеу, жазу арқылы саусактарды әр түрлі ұсак кимылдарды жасауға үйрету. Балалардын байқаңыштығын, зейнін дамыту	1	✓
36	Шыгармашылық көрме үйымдастыру		Балалардың жыл бойы жасаған жұмыстарынан көрме үйымдастыру	1	✓
Mamyp				36	сағат

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Мектепке дейінгі кіші жастагы балаларды тәрбиелу мен оқытуға арналған «Зерек бала» бағдарламасы
2. Ортанды топқа арналған «Балакай» бағдарламасы
3. З.В.Лиштван
Конструирование
4. Т.С.Комарова
Занятия по изобразительной деятельности в детском саду
Москва «Провещение» -1991
5. Р.С.Буре, Г.Н.Година
Учите детей трудиться
Москва «Провещение» -1981
6. Ғаламгордан алынған материалдар

Күрастырушы-автор: Г.Ә.Досымова
Облыстық оқу орталығының шығармашылық топ мүшесі,
№32 «Кызғалдақ» балабакшасының әдіскері, Қызылорда қаласы

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Мектепке дейнігі тәрбие мен оқыту стандарты
2. Мектепке дейнігі ересек жастағы балаларды тәрбиелу мен оқытуға арналған «Біз мектепке барамыз» бағдарламасы
3. Мектепке дейнінгі жалпы білім беру бағдарламасы
4. «Балбөбек» бағдарламасы Алматы -2006 жыл

5. Л.И.Пензулаева
Физкультурные занятия с детьми 5-6 лет
6. Жаттыгу – денсаулықтың қайнар көзі
Шымкент – 2006 жыл

Күрастыруыш-автор: Э.О.Мукушева

Облыстық оқу орталының шығармашылық топ мүшесі,
№93 «Балапан» балабакшасының әйлекері, Қызылорда қаласы